

MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

TEOLOGIE ȘI VIAȚĂ

REVISTĂ DE GÂNDIRE ȘI SPIRITUALITATE CREȘTINĂ

– Supliment –

Număr tematic editat de Pr. dr. Cristian-Alexandru Barnea

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

COLEGIUL EDITORIAL

PREȘEDINTE

I.P.S. TEOFAN, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

MEMBRI ONORIFICI

I.P.S. CALINIC, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

I.P.S. IOACHIM, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

P.S. IGNATIE, Episcopul Hușilor

P.S. NICHIFOR BOTOȘĂNEANUL, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

P.S. DAMASCHIN DORNEANUL, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

MEMBRII COLEGIULUI REDACȚIONAL

Pr. asist. univ. asoc. dr. Cristian-Alexandru BARNEA, consilier învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor

Pr. prof. univ. dr. Ion VICOVAN, consilier învățământ superior al Arhiepiscopiei Iașilor, decan al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Pr. prof. univ. dr. Viorel SAVA, directorul Școlii Doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Pr. prof. dr. Dragoș BAHIRIM, directorul Centrului de Studii Patristice, Editura Doxologia, Iași

Prof. univ. dr. Paul GAVRILYUK, University of St Thomas, Minnesota, SUA

Conf. univ. dr. Sebastian MOLDOVAN, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Andrei Șaguna”, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

Prof. univ. dr. Ștefan MUNTEANU, Institut de Théologie Orthodoxe «Saint Serge», Paris

Prof. univ. dr. habil. Felicia DUMAS, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Conf. univ. dr. Sorin GUIA, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Cercet. dr. Petre GURAN, cercetător la Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române

Prof. univ. dr. Nicu GAVRILUȚĂ, Facultatea de Filosofie și Științe Politice, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Prof. univ. dr. Constantin CUCOȘ, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Prof. univ. dr. Daniel MUNTEANU, Facultatea de Teologie Ortodoxă și Științele Educației, Universitatea „Valahia”, Târgoviște

REDAȚIA

Pr. asist. univ. dr. Gabriel Piștea – redactor coordonator

Dr. Bogdan-Vlăduț Brînză – redactor

Drd. Gheorghîță-Mădălin Ceobanu - redactor

Lia Gociu – corector

Rema Zugravu – tehnoredactor

Lucian Dragomir – design copertă

Editura DOXOLOGIA, Cuza-Vodă 51, 700038, Iași

Tel.: (0232)216693; (0232)218324; Fax: (0232)212284

<http://edituradoxologia.ro>

E-mail: editura@doxologia.ro; contact@teologiesiviata.ro

www.teologiesiviata.ro

Plata abonamentelor se va face în contul

RO 21 CECE IS 0130 RON 1106 566

CEC BANK

ISSN 1221 – 5988

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

TEOLOGIE ȘI VIAȚĂ

REVISTĂ DE GÂNDIRE ȘI SPIRITUALITATE CREȘTINĂ

CUPRINS

RUGĂCIUNEA ÎN VIAȚA OMULUI CONTEMPORAN

<i>Prolog. 10 ani de activitate a Cercului de Spiritualitate Ortodoxă „Pr. Prof. Dumitru Stăniloae”: 31 octombrie 2012 – 31 octombrie 2022</i>	5
Preasfințitul Ignatie TRIF , Episcop al Hușilor, <i>„Mintea isihastă și filocalică” în gândirea teologică a lui Calist Katafyghiotul (Angelicoude)</i>	10
Preasfințitul Benedict VESA , Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, <i>Liniștire, rugăciune lăuntrică și unificare interioară la Sfântul Isaac Sirul</i>	26
Pr. prof. univ. dr. Viorel SAVA , <i>Sfânta Liturghie – „experiența isihastă” a comunității în comuniune de rugăciune</i>	37
Pr. prof. univ. dr. Constantin PĂTULEANU , <i>Taina rugăciunii în tradiția și experiența patristică</i>	52
Pr. prof. univ. dr. Vasile VLAD , <i>Rugăciunea – cuvânt și gând</i>	73
Pr. prof. univ. dr. Picu OCOLEANU , <i>Athelētōs pathos. Trei tipuri de non-intenționalitate în „capetele (despre rugăciune) care au lipsit” [§§ 17-18] ale Sf. Calist Patriarhul (sec. al XIV-lea)</i>	87
Pr. prof. univ. dr. Ștefan FLOREA , <i>Rugăciune și isihasm în cetatea modernă</i>	102
Pr. lect. univ. dr. Liviu VIDICAN-MANCI , <i>Poate fi internetul un spațiu al promovării isihasmului? Aporii catehetice pentru mileniul al III-lea</i>	116
Pr. lect. univ. dr. Paul- Cezar HÂRLĂOANU , <i>Rugăciunea ca relație. Mărturiile din cartea profetului Ieremia</i>	129
Protos. drd. Elisei NEDESCU , <i>Secolul luminilor și renașterea isihastă în bazinul mediteranean – tradiție și inovație în secolul al XVIII-lea</i>	146
Pr. cercet. III dr. Liviu PETCU , <i>„Fove precantes, trinitas!” Influența binefăcătoare a Sfintei Monica, mama Fericitului Augustin, prin rugăciuni neconținute și cuvinte ale Duhului, în „Dialogurile” de la Cassiciacum</i>	157
Pr. dr. Vasile-Lucian GOLDAN , <i>Sfântul Nicodim Aghioritul – rugăciunea inimii și prima ediție a Filocaliei în Sfântul Munte Athos</i>	176
Protos. dr. med. Athanasie Alexandru ULEA , <i>Caracterul psihoterapeutic al anaforalei euharistice</i>	189

Drd. Andrei-Lucian IONESCU , „ <i>Lumina dumnezeiască</i> ” revărsată <i>asupra omului în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog</i>	203
Asist. asoc. univ. dr. Gheorghe MIHALACHE , <i>Părinți și teologi ai secolelor al XX-lea și al XXI-lea: modele pentru o cunoaștere prin experiența rugăciunii</i>	216
Pr. asist. univ. dr. Gabriel PIȘTEA , <i>Despre gând și cuget în textul rugăciunilor Sfintei Liturghii – fundament al vindecării și menținerii sănătății psihosomatice</i>	232
Pr. asist. asoc. univ. dr. Cristian-Alexandru BARNEA , <i>Părintele Profesor Dumitru Stăniloae – omul rugăciunii și al trăirii filocalice</i>	249

RECENZIE

Vasileios THERMOS, Stephen MUSE , <i>Cuvinte în Duhul. Perspective pastorale despre Taina Spovedaniei</i> , traducere din limba engleză de Valentin-Radu Trandafir, Editura Doxologia, Iași, 2021 (Protos. dr. Maxim MORARIU)	268